

# **Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

## **Jüdisch-deutsches Glossar zur Bibel - Cod. Reuchlin 9**

**[S.l.], [14. Jahrh.]**

Jes.

[urn:nbn:de:bsz:31-101294](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-101294)

אין  
שם  
מלכות  
אמרי  
יפה  
היחוד  
היחוד  
אין  
למה

אחיותי	טריה
אשתי	זרר
בדוקט כ' אור	זורר
ז' ויש ג' ארץ	חובשו
ז' ויש ג' ארץ	רפכה
כ' ויש ג' ארץ	שמחה
ז' ויש ג' ארץ	שרפות
ז' ויש ג' ארץ	זרים
כ' ויש ג' ארץ	אכלים
כ' ויש ג' ארץ	מחשבת
אור ז' ויש ג' ארץ	רצונה
אור ז' ויש ג' ארץ	כסופה
כ' ויש ג' ארץ	כמלצה
ז' ויש ג' ארץ	בכרשה
ז' ויש ג' ארץ	צורה
אור ז' ויש ג' ארץ	ליל
ז' ויש ג' ארץ	הזיה
אור ז' ויש ג' ארץ	שריד
אור ז' ויש ג' ארץ	דמוצ
ז' ויש ג' ארץ	הניצ
אור ז' ויש ג' ארץ	שבעה
אור ז' ויש ג' ארץ	מריאים
אור ז' ויש ג' ארץ	ועתים
ז' ויש ג' ארץ	לראית
ז' ויש ג' ארץ	פג
אור ז' ויש ג' ארץ	מי פקש
ז' ויש ג' ארץ	מירכם
ז' ויש ג' ארץ	רמוס
ז' ויש ג' ארץ	דביא

# א

ויש ארבע הארץ	חזון
בן ישעיה ז' ויש ג' ארץ	גדלת
ז' ויש ג' ארץ	רוחניות
ז' ויש ג' ארץ	פשע
ז' ויש ג' ארץ	דע
ז' ויש ג' ארץ	קוציה
ז' ויש ג' ארץ	לכוס
ז' ויש ג' ארץ	בעליו
ז' ויש ג' ארץ	התבונן
ז' ויש ג' ארץ	הוי
ז' ויש ג' ארץ	כבי עין
ז' ויש ג' ארץ	מורעים
ז' ויש ג' ארץ	משחיתים
ז' ויש ג' ארץ	עזבו
ז' ויש ג' ארץ	נאנו
ז' ויש ג' ארץ	נזרו
ז' ויש ג' ארץ	אחור
ז' ויש ג' ארץ	של מור
ז' ויש ג' ארץ	הוכר
ז' ויש ג' ארץ	הכו
ז' ויש ג' ארץ	הוכיפו
ז' ויש ג' ארץ	סרה
ז' ויש ג' ארץ	לחולי
ז' ויש ג' ארץ	דני
ז' ויש ג' ארץ	מכרף רצל
ז' ויש ג' ארץ	מרתם
ז' ויש ג' ארץ	פיצע
ז' ויש ג' ארץ	וחמרה

אור  
ז' ויש  
ג' ארץ



בן דמן עיין דקניטין	מרהגה	לום דט זי דען ווייזן	יהום לא
לז איין לייט	בגלה	עט ווארין ריכטן	ישפוטו
בז באוואט	גבלה	זו קום דער קייך	וריב
איר טאטן	עליה	בז דע וויטוויזן בן	אלמנה
דע שטארק	החכוד	לויס דעלם עט יע איין	לז יבז אליה
יע איין בן וויאט	לזעורה	בשופע	לכן
לונ דין ווערן ווייטאר	דפעלו	דע היי	הרדון
יע בנקין	לזיינין	דע שטארק 4 בן יט	אביר ישרא
לונ די זולין ברען	דבערו	די בייט	הוי
דע דן בן אישט	מרכבה	הייך ווא הייך מעצקן	אגלם
אם לעטן	בא חריה	וונחייך וויא הייך רעבן	דאנקמה
בייט	צבון	זונג הייך ווא ווייך קיין	דאשיבה
לונ זול ווערן עה האבן	דנשיא	דיין וואט <sup>ע שטאה</sup>	ידי
מי בן מאטן בונג	מזבעיה	לונ הייך ווא וואטעבן	ווינירוק
לונ די דליין דוואלן	דנהרו	לז דן וועפט ווייט קייך	כבור
לונ ער זול ווייזן אונט	ויוריבו	דיין אונטאוס	סינייד
לונ וויי וויין 4	ונלכה	לונ הייך ווא לז טון	דאסידה
ליין זין ווען	בא ורחוהיו	דן ביי	בדילייך
וויינג	הורה	לונ דין מוט היין	ווענייד
לונ ער ווייט קישטיין	והוטיח	לונ וויין גריט	במשפט
לונ די ווערן יע שטארק	וכהרו	זי לז ווערן אונט	הפדה
איר טאווערע	חרבותם	לונ ער ווייך קיין	ושביה
יע זעבן	לא ימים	לום וויין געלעבטיקייט	בינדקה
לונ וויי שפיט	דאעהוהיקם	לונ הפעטע	ושבר
יע טען הייך יא עפען	למחמדה	לונ די דן אופן	ועזבי
דא הוסט אופן	צטטה	זי לזן בן 4	יכלו
ביט עש זול ווערן <sup>א טאניאטיק</sup>	לא ישיא	זי זולן ווערן בן טעמט	יבשו
ווען זי דיט לז בן יע יברעט	כי מליגו	איר האבט אונט	חפרהם
לז עט דעם	מקדם	לונ וויי זולט דן בן טעמט	והחפה











הז איין שטורן וויט	כסופה	יונגי אקשטין	וירגזו
זעניו	שערה	די גוערין	ההרים
הז איין אפערט	כלביא	איר שער	צמחה
הז יונג איזוואן	כנפירים	יונגאוס אז וועג	כסודה
אונער מדוט	ויערוב	יוב גרווין	מדודה
אונער גרייפט	ויאחז	רען געשין	חיה
שפריין	טרה	גאטרעקט	צויה
אונער רעט אטרוין	ויפליט	יעיכין	צם
אונער ווירט אהין	רנבט	אונער שווערין	ושרק
רער וואונ	צר	אונער דו ווילן	ושרק
אונער די דוטן	ואור	ליטליך	הל
באד וינגטערט	חשר	וויירן	עיה
וויט אירם טעביא	פעריפיה	שטרויכאונג	כושל

### בשנה מה

אין רעם ייור דא פער וורט וויט זעניק	ושליו	עט אשט וויטאפטיין	נפתח
אונער וואנערשטיין	שרפים	גירט	אזור
די פרעגין טעגל	חממל לו	זינג אשין	חליו
יט דיט יט וויס	כנפים	כנט ריוון	שרוך
זעניכין	יכפה	זיע שוואן	נעלו
ער מעקט	פגיו	זיין פגיו	חיו
זין ונטאין פון יעדען	יעופה	גועפט	שננים
ער ווש זיקן	יעופה	זין טאגן	קשימותו
ער וואהן	וקרה	גשמוטא	דרוכים
אונער עום וורוים	זה אל זה	קלויין שטוואן	פרסיה
די דא פון רינג	רינער	זיע פערדע	כוסין
אונער באד וויצטין	אמות	הז איין ועל	כער
דוילן יא פיי שטורין	הסיפים	זי זיט גופטיא	נחשכו
דער שוועלן		אונער דין רעבר	זעליין

אשמה



עו זא הער ענין	יחיה	אין וואר יעיק	אור
יעק וואר	לשמיר	רש יודן רע דפעט	העמק
אויס ווישטוק	ולשיה	הייש	שאלה
וויט רע שויפילן	במעדר	וואר רש ויין רע הא	הו הצב
יעאב פעט	למשלח	זיך וויל הייטין	אצפה
ווי יט טו שרעין	ולמורם	יע וואכין ווארן	הלאה
וויין טאשין מיין	אליוך וואר	די שפאטן	אנשים
וויט וויינ פלען	בארט	די וויקניוון	העלמה
פאל וואר	למהר שלל	וויט דרוקן	הרה
ווי יט וויבן	חש בז	וואר די וויט	וולדה
אונ יודן ביטיבט	ואעידה	וויט וואר די	עמנו א
רעש פופטייט ווייפ	הנביאה	צוך וויט זין	לדעמו
הוב	חיל	באר שווארן	מזוס
וואר טן גחון	מי השילוח	אונ הער ווארן	ובחור
געטליך	ליאט	באר שווארן	קז
וואר בון רע וואר וויט	וארשום	ע וויט שווארן	ישחק
די שטוקן	העצמים	הו ווא שווארן ווא	לצוב
זין אויט צעין בעך	אפיקו	רע וויין בון ווייט	מערים
זין ווארשע	גדוהיו	וואר שטעפן או די וועפן	ולדורה
וואר ער זא ווארן	וחלח	וויין רעין	בגללי
באר ווארן	שטה	רע ווישטין	הבנה
מיש וואר רע וואר זא	ער יעאר	וואר וויין שווארן	ובנקי
ועכעכשדו	כרעה	רע וויין העקין	הנענינים
דייט שווארן	כעפיו	רע וואר ווייט	הנהללים
בוא וויין	מלא רחב	וויט שווארן	בהער
וואר רע וויין וויט וויט	עמנו י	רע הייבן	השכירה
זיט געלין ייט מעפא	רעו	וואר וואר וואר רע רע	רשע האליכ
וואר זיט ווארשע	רחותו	רע וואר וויין	הזקן
זיט וואר ווייט	הראדו	די ווא יעין	הספה

לוי

אלהים







וואו בור שטרונג	וגאר ציר	אן זין ווישטיקייט	במשמנו
בשפאטע	לכץ	ונביר קייט	רזון
ער טא-כט דין	יככה	זייטן קאיידין	כבוד
עז שטרוקטא דין	יככה	כרעגן	יקר
וואו זין שטאן עז וויסט	ומטהו	ברענגן	יקר
זא דער דיטן בון היע	כדרך	די תורה בון ישרו	אזר ישראל
ווינק בון קליין יכט	מעט מוער	וואו רעג פאון רעג	קדרשו
וואו עז גוא בור זין	ופלה	דא וויסט דין הייא	יטאוו
ער וועגנען א שטרעקע	הבליהם	וואו דין הייאן טיקי	קדרשו
וואו עז וויסט רעג וועקן	ועורר	וואו דין זון בור כרעגן	ובערה
קעשטיקען	שוט	וואו דא בור רעכין	ויכלה
וואו יאז עז שאנג וויט	ומטהו	פי זין הארטין	שיתו
זינס שטאן על פיק	על הים	שאויין	ושמירן
וואו עז וויסט בור וועקן זין	ונשאו	וואו וואכט	וכבוד
דין וורכייט זין איידין	סבלו	קליין וואלט	יערו
וואו עז ווערן בור רעפ	רחבל	וואו געט וואלט	וכרמילו
דין יאז בון סנהיוב	עול	עז גוא בור זין	יכלה
בור חוקייהו דער גוא ווערן	כופני שמן	זא דא רעפאווט	כמרס
פאק שותות וזאוו חנה	עיה מכמש	רעג וורו	גוסס
טהחייב סמור וזחנה	כוגרון אכע	ווינק על הפטיק	כנספר
וואקט	נסה	יע דין לייט	לדשען
שאול וויט דיע שטיי	נהלי הודך	וואכניק ישראל	שאר
דין	עציה	די דאזין ווירר קירין	ישוב
די מיט בור וועקלט	צדה	יע געט רעג זון פאזין	אלץ
זי היק זיך גאווילט	העזו	הט שטערק זון סמור	גיבור
די ווייל טך	<b>עוד</b>	בור געקענט	כליון
עז האב וואן	ינופת	בור שטרונג	חרץ
עז אינט געטא	מכעה	בור וואשט	שוטה
די יעליג	פאיה	די געכט קייט	יעקה

לויט וואס איז געווען

פי סעקונדע  
עיקר זיך  
אערה  
יחלאל  
דער זין האט געקאן פאק



די דיק וווארטן	עליזו	וונט ער ווירט דאן טרעטן	והדרין
זענען היירשיופט	גאיהי	וויט דוקינע פויש	בנעליב
גליכעש	דמוה	איין מיט פויט	מסילה
עטיו. פרווונק. יי פאכט	קול שציון	זינס חוק. פאנק	עלותה
ער פא ויאט	מפקד	איך וואל אובין זיך	יחיד יחיד
וונט גא שפע זינש יטון	ובלי זעמו	ווי ווואל דו האטט געטראט	כי אצפה
יט פא דערבין	לחבל	געט אישט געטויט	ישוב
זינט קאנגען	הילילו	וונט דו טרושט זיך	והחמיני
פא פא ווישטונק	כשוד	איך פין פא זיכט	אכטח
עצו יע גט	ימס	וויך וואל יוקעטון	אפחד
וונט זי ווערין דו שרעקן	ונבהלו	שטיווק	עזי
ווקעטון יי יי	יערים	וונט אובוואו	וזמרה
וונט ווי וואן	וחבלים	וונט ער אישט	ויהי
זי ווערין זין פריפן	יאחזון	וונט זייר זאט שרעפן	ושיאבהם
די ווערין זין יוקעטון	וחילון	לענטק אויט דען חנה	מיום
די ווערין פא ווערין	יהמהו	וויט וואנין	בששון
זי ווערין פא ווערין	להבים	דיט אובין	הודו
וונט דען פערנאיק	אכזרי	דונט אוישין	הודיעו
וונט יטון	ועברה	זין אידן וועק	על ליהיו
יט פא ווישטונק	לשוב	זינקט	זמרו
ער פא דו גט	לשמך	הירשפט	גאיה
וונט ער פא פא	ישמיד	עש אוישט אוישליך	מורעה
זי דו זין אויכטון	דכס ליהם	פאל וואו שואין	יגלו רעי
וונט דען וואט	יהלו	שווער גוואו יאן. פאל	וייך משיא ככל
ער זא הער אידן	וירח	געטאט	גשפה
די ענד	יזיה	ווינקט וויט דען האט	העפוד
אזי זוטון	תבל	וויין דוין	פתחו
וונט וויך וואל פא פא	עוצם	דען היין	גדיבים
	והשכתי	יעוויק פרייטן	לפקדתי

די דיק וווארטן  
זענען היירשיופט  
גליכעש  
עטיו. פרווונק. יי פאכט  
ער פא ויאט  
וונט גא שפע זינש יטון  
יט פא דערבין  
זינט קאנגען  
פא פא ווישטונק  
עצו יע גט  
וונט זי ווערין דו שרעקן  
ווקעטון יי יי  
וונט ווי וואן  
זי ווערין זין פריפן  
די ווערין זין יוקעטון  
די ווערין פא ווערין  
זי ווערין פא ווערין  
וונט דען פערנאיק  
וונט יטון  
יט פא ווישטונק  
ער פא דו גט  
וונט ער פא פא  
זי דו זין אויכטון  
וונט דען וואט  
ער זא הער אידן  
די ענד  
אזי זוטון  
וונט וויך וואל פא פא



גזוט דע גזויטן	אבני בור	היין דעש אונטש	עתי ארץ
ווי וויין שעלו בו טרען	כפזר מזבם	דו טישט ווארדין דרנך	חלה
דו חלט דיק וואוין	החד	דו טישט ציין	גמשלה
דו הושת כזר ווארט	טחקה	עש איש גברת	הדר
עט פשוט ווערדין בייט	ליה יהיא	דן היטפט	ואלעך
היין טאמקן דעש דורט	מטבח	כחונק	המית
ווייט ווייט טאטער	ערים	דע הרפן	גבלים
וואס אונט טאטער	ושאר	דיער שאוקייט	גבלים
טעקלין וונט ווייט טעקלין	עין דגבר	עש איש גבעט	יגע
דע טעב	למורש	וואונו וואס וואונו	רפיה ואלעך
וויצלו יא וואוין	דיפוד	דער וואו אונט	הילל
וואס מיך וואס בור קערן די	וטאטאמיה	ווא דער חונקן שטען	מן שאר
היך בון גזוט	דמיה	דו טישט ווארדין בור	גדעה
היך וואסו טרען אין	אכוכינו	דע וואו חונק לוש	חולש
וואס וואו די	כלך	ווייט טעקערע דע דע זעק	בה מוש
וואס עש איש יתכונן	כי נשבר	וויין עקדין	בדכתי
דו יט די דיק שאוין	טבת מוכר	הנצו דעש וואו און	במיה עב
דע וואס אונט טענה וואס אונט קאטן בון יהוד	דע וואס אונט טענה וואס אונט קאטן בון יהוד	וויך ווי און ציין	ארכיה
וויין וויצער טרען	טראמעה	די וואוין דיק דירן	ישאחו
וואס די וואוין וויירן	ורע	די פרי בון	יהבננו
די יעקן היין דעש און יטל	בכורי דלים	וואס אונט טענה	מרה יד
עש איש יתכונן	גמוץ	עש טאווהט	מרעיש
וואס ציין עש דוונט	עשן בא	עש יתכונן	הרב
ווייט טענה אונט	בודד	דין גמוקן	אסיריו
וויין זיער טרען זעק	במעדיו	עש עש אונט אייך	ליה פהא בייב
וואס טעקן	יענה	דו ביש בור ווארפן	השלכה
באדין	מלכה	וואס וויין וואונו	כניר
עש וואס אונט טענה	יסד	מן אונט ווערט	גתעב
די וואוין טענה	יחסיו	דוק טאטן	מטעני

וואס אונט טענה וואס אונט קאטן בון יהוד

ווא דער חונקן שטען

עש יתכונן







שדוקה	רישטן וואסע	עסני מרגרי	ישל חן פאק די הון גאשט
ואורגים	אונ די וואוועפן	רמעשה	פן מיטיק
אורי	גאכט וועק פא	ידי	אונ ישל וועק הון העג
שהיה	זייר גאט וועט	אשור	די וואו דנט פון דרייט אסט
מדיאים	גזנט פון שטושין	רפחוק	אונ דו זולט מיטפערן
שכר	אונ פון שוץ ברעט	האלויז	דו זולט אויס יעבן
אגמי נפש	מרוק שטיין	ערום	טאקט
אגמי נפש	מרוק יע און זעלע	ניחח	אונ מרכיש
אדלים	טוויין	חשופי שג	אונ זיינט דעקט שאנד
גבערה	טושווק	והבו	אונ די ווערן וקצטין
אים	וואו זיט די	מבטם	זייר יע ון אוש
גאלו	די טורשין	ישב האי	ישראל
גשאו	די זיש און גרייט	דנה כה	עי וזו
התעו	די פאסו זייר	נסנו	היו זינט גאונ
פנה	הירשפט	להגיל	יערין כשירוט
מסך	עי הוט גשעקט	כסופות	זו די שטומ אויט
עומים	וואו יעקייט	פגב	זיין איינס דוין ועל
שכור	זיין דוונקני	לחלוח	יע וי ווערין
בקיאו	זינט זינס שפאלן	מאדריק	פון איינס אוט
הנפת יד	און הימט שחוק	גוראה	כוכט שאם ון ווערן
לחנא	יע מוכעש	חזות קשי	שוויר נפואה
שפה	שפאלן	הבירד	אונ דען ועלש
עיר הרס	שטט די פון וועט	בונד	קויט דער ועלש
עיר הארס	כדת שומש	עירי מדי	פאקט וודי
ועת	וואסע ווייט שלחן	אצחה	זייר זוכיטן
ורפא	אונ הייזן	דשבה	זיך הון פון שטוט
וגעת	אונ פון ווייט גווערן	חלילה	דו שוועקונג
זבא אשור	פונג אונ ווייט שטורין	עירים	אייט ון וויין
שלישיר	הילין	געויה	זיך בין פון קרוט

xx

xxi

וכן וכוונת

פלגיה	יעטרעט	התו י"י	זינט בעען וואסער
בעתהני	הוט ש פוועקט וויך	בלחמו	וויט זיע טעניז
גשה	וואכט	קדמו	זי פרווען
חשקי	ווינע קעמק	נדד	דען פון וועקלען
ערד	ויכט אן	גטושה	געפרייט
צפה העפיה	ועין דען אויסר	גטושה י"ו	געשעט

**גיה תזיה**

המיעפה	דען וועטו	ראו דעי פרופיטימאוק דש וויט יושום
יעמד פריטי	קופל ויטר	השוואיה פרוכטש " גמזק
והקשיב	יונג עז חו פור פעזין	הוכנה בחוהוק
על מינפה	יונג דעו ווירט	קדיה שטאט
מדשתי	פן וועגן הינד דעשוק	עליזה דע וויידן
וכן בורג	וונג וואט הינד שוירין	חלליך דין העש שאקן
משא דימה	די נבואה פון יודוס	קיצנד דין היין
שומר	דער היידר <sup>די קינד</sup>	מקשה פון חקשט דעש פון
מה מלילה	וואט זאל ווערן פון דע	נמצאך דין גבונדן
אהא	עש קומט די געוואה רי	שעי מני פון עוונט פון ווי
בקר	וויטע יוד דע שוואן ע"ש	אמרד יוד וואל קאקן " סטעין
יגם	וונדש וועקן דען אומה	האינו וויר זאלט וויין
לילה	דש וויט גלייך רע שוכט	מהומה פון דוויאוק
הבעיון	היי וואלט ביטן	וביבסה וואכ פו לערוק
בעיו	זינט ביטן	ומבוכה וואכ פון היינע " ויטק
שובו	ווידי קיט	מקרקר ער דוכ שטיכט " אוכט
אתיו	זינט קומן	קד ושוע וורי וואג זיך
ערב	פון וואט ישועה	אל הדר יט חנטויס יעדעו בעט
אלהות	זיסן	אשפה קופעו
דודנים	וויאטמאכט	וקיר עברה וואג וואג דע היין
צמיה	דען דושטיגן	מוצן זי פון ציפא דען שילט

הוט אויש געט	עורה
אויש דער וואג	מבחר
אין אונג זי היק גיין	שה שיהו
אונגער פון דרייב	ניצל
הירשפוט	מסך
הארטש	גשק
שפולרין אט חובב	בדיעי
דע ווייזר	הבריכה
ווי האבט געוואלט	ספרהם
אונג ווי האבט פראכן	וההינד
עט ועשטיגן	לביד
אונג זינדיגונג	וכמרה
יטוישין דען יעוויאן ווייזן	האמרים
דע וויזן	הישנה
אונג ער שטענ	ווינרה
כעין קען	מאז
אונג עש אויש אין פלעט	ונגלה
דעם קעמט	הכוכן
דו הוטט גמאווין	חינה
די דא גמאכן	חקקי
בא ווייפטיק	מטלעך
וויינט ומוטש יי וויין היין חזק	גבר
אונג זא ווייכאן ווייזן דין	ועטר
אונג זא ווייכאן ווייזן דין	ועטר
אונג ווייכאן	גנף
אונג ווייכאן	כדור
שוויכאייט	קלון
אונג ווייך ווי פון שטוטן	והדפיץ
אונג רינט שטאנט	ממינבך
דקממערדיג	
יהרדך	
דהלבשהו	
אחזקנו	
וכממטלך	
מפתח	
דפתח	
ואין סגור	
דהקעהו	
יהר	
גלכרן	
הינאצאים	
והינפיעה	
מכלי	
האוגיה	
כלי	
הנבלים	
המורש	
היתד	
ההקועה	
הגדעה	
גבר	
אצורה	
טדר	
מרבית	
מבוא	
סמים	
דומו	
מלאוד	
אונג פון רינט רינט	
על ווייט יט פלעבין דין	
אונג ווייך ווייל דיידין און	
ווייך ווייל שטעט קיין און	
אונג דין געוואלט	
שאושה	
אונג ער דא ווייפטיק	
אונג טונטן דא פשוטיק	
אונג ווייך ווייל שטעט קיין און	
אוייטן קעמט	
און ווייפטיק	
אונג דין קינד רי	
אונג דין קינדש א דער	
אונג דען פאמס די אונט פאמאן	
דע דעם און דען מעדין	
כיש און רי אים די דא דאקן	
ווייט הרפן אונג ווייזן	
די דא ווערן אב גען	
הירשפוט טאכטן דעם טען	
די דא ווייט געט עקט	
אונג דא ווערן פון שטיטן	
אונג יי ווייזיה	
די שייפא וויי	
עש אויס פון אוישט	
און ווייטלויק	
און יט קומין אין העימין	
די ווייזער	
די ווייט געווייזט	
די דא פלעבין יט פלעבין דין	

און



למען	חנה וילין	חלה יושביה	חנה וילין חנה זי עב
זכרי	רש חזוערעט גאכט	עכיר גורוה	זי בון חזבי ומרין די רעכט
זכרי	אשון זר ונש שותן	חלפון חק	זי בון בון ומרין זעפן
זשבה	אונ זי וירט וייר קיין	הפירו	זי בון בון שטויט
לאהנה	יע וירס הירין און	אלה	וילש עייט
וזנה	אונ זי זול שפנין	אלה	זי האט בון דויפט
יאציר	נט עש זול ווערין סאלן	חרו	זי זינט בון זעקע
וליא	אונ זול כע	מוצער	זי בון וויינק
יחפן	עכפן און חיי קיסי	עליזים	די זיד ווימווטיין
לשבעה	יע זימוטק	שבה	עש ווישט בון שטורט
ולרנפה	אונ יע קליי רונק	ימר	עש ווישט גביטעט
עתיק	הירליך	לשומו	יע זיטן דיינקער
בורק ווח	ער חייט אעט	גשבה	זי ווישט יע סוכן
ובורקה	אונ בון ווישט זי	קרית	די שטויט
ועיה	אונ בון קרווט	הרו	אונ חייט ווארדין ווישט
פניה	זייר הירליכן	סגר	עש חייט ווארדין בשאושין
והפיץ	אונ ער וירט בון שפרייזן	מבוא	בון יע חותין
סגרה	אז חיי וראווא	גווחה	גשריי
בקה	אז רער דא קויפט	ערבה	זי חייט בון זעקע
כמכר	אז רער בון קויפט	גלה	זי חייט אב גרוון
כמלווה	אז רער ווינטל אהנט	שפה	אשטוק
סלווה	אז רער דא ליהט	ושאיה	אונ אפר קייט
הבוק	אע	יזכה שער	וויש ווארדין יע שטויטן רי
והבוז	אונ גויבט	כזקה	אז רער דא שטיט
אבלה	בון ווישט	צהל	אז רער אונ זאז מייך רעמיס
גבלה	בון וואווא	ביגורים	אונ זילן יעווי איהט
אמללה	זי זינט בון שטען	באורים	זיין רען וויין
מרום עס	הירשומעט בולק	מכעט	בון ער
חנפה	זי חייט ווארדין שווארדיק	זמורה	זעפן

Handwritten text from the adjacent page, partially visible on the right edge of the image.



עב דויט יאונעלעכט	יעוול	הייד האפן	קוינע
גאיש אב צמן	י' רמה	ווי ווילן ונוואן	צזילה
גאיש דר האפן	י' רמה יו	די ווירט מאזין צוואלט	הנוח יד
עט די ווילן זעפן	כל יחזיון	אונ זאל ווערן פאר טרעפן	ועדוש
דא האט ווילן	השפות	רש געטמטט	כהבן
דא האט געוירקט	פעלה	וויין דען הייטט	במז כרמנה
זי האן געווייטערט אונט	בעלונג	רע שווינגעל	השוואה
זיין דין	זולדק	אמן	הרכוה
עט די ווילן זעפן	בל יחיו	עב האט דין פארן	השא
די אנטאונטן	רפאים	דא ווערן געפן	יגש קוואל
דא האט געמיינט תר יט יעשה	יכפה לצו	עב זאל געטע ווערטן	ישיה
דא ווילן רש דא ווירטט געוירט	נכבדה	גרוש ווויילן	חוכמה
דא האט געווען	רחקת	אונ קאין וויר	וחיל
עניי היין	קעני	ווארט	טכור
באר געווען געבע	ינקון	גראנק רע חאמיש גריכט	ינר כבוד
געבע	לחש	זי זאל זין פרייט	הינר
די קעשטע זען	מוכרך	אל האט געטע	ביה י'ו
אז היין דראגן אראוו	כמו הרה	טעבע רע ווערן	ינר עלמי
די אקעשט	החיל	די זאמן טרעפן די	הרכסנה
זי שרייט	הזעק	פאר טרעפן	פעמי
פון וועגן היי וועלן	באכליה	היין געט וועק	אורח
יז היין ווינט הייט די האן	דוח ישועות	היין געפאלן קרייט	ישר משגל
אונ עט זי קאן דאן ווער	ובל יפלו	די וועג	הפלס
דיי רע ערדן	יוטני הכל	ווי וואל דא דאויט ערך	את אורח
די היין אוועק דאן אונ דין	מהיד	וועק ריש גריכט	מטפטיד
אנטוואכט	הקיעו	גייטט אונז ליכט	הגיה נפש
טאוואן דא אין זין אונ איכט	טל אורות	הייך זייכן דין	אש חור
טאוואן רעש גראוט	טל אורות	אל ע ווערן רע ברוט	יחן רשע
היין דין קאפלין	בחדריד	רע חוואליק קייט	נכוחות

**הבא יב**

די דא קוויץ יע וויטיק  
 ישרש עי דעס וואויילין  
 עי דעס שפרושין  
 אונז באוויין  
 אונזי טאטין  
 און שיין דעם ערין  
 וזאכט יא בויכטיקייט  
 אוב אונזן פליגט יט שואגן  
 עי הט גשאגן אין  
 זון וון פליגט יט דעם שואגן  
 עי וויסט וואוירן דעם שואגן  
 וויט דעם יטו פליגן וויט  
 וואו דער דאנעט זי  
 דו וויכטעט זי  
 עי דעם  
 וויט זינס אוטיס  
 אסוואג דא עי פואר וויטי  
 וויט דעם וויכטאן תורה  
 אונז דיט וויי אויס גיך  
 יואיס גר אונז  
 יט אכ דן  
 זון זינס וויין  
 זון גבערוט שטיין  
 יט ברוכין  
 ועשט  
 וואו אין  
 וואטנד  
 פרי טוערין  
 עשזא וויידין וויין דואל

ריניץ  
 ופריח  
 ומלאו  
 פני הכל  
 הנובה  
 הכמכת  
 הכהו  
 כהרז  
 הרן  
 כפאסאד  
 בשלחה  
 הריבנה  
 הגה  
 כרוחו  
 ביום  
 קדים  
 וזה  
 כל פרי  
 הכיר  
 בשומו  
 כיאכני צור  
 מוצפי צור  
 ביצורה  
 ברד  
 צור  
 משלח  
 ורעה עול

וונז בשאויש וויט צוין  
 ווערין זין דוין  
 ווארט  
 וואו וויין קליין שמונט  
 עי וונז וערט  
 דעם יעון  
 וונז ווי אז אנטעקין  
 וויט זינס שווער  
 דעם הארטין  
 בהשפטין  
 דעם צווייטן זיכו פ  
 שואגן  
 און דעם און איין זיכו פ  
 קרוואן  
 דעם טראכין  
 דעם וויקעט דעם האגש  
 זיט גיטן וויין  
 זי ווערין זינגן יט איר  
 בהוידין זי  
 יט דעם שטוטין  
 זיך ווי דרעקין זי  
 דעם טט איר וואו געין  
 זיך וויא בהוידין זי  
 זיך  
 זיך וויא בר טוערין  
 זיך וויא אן יעטין זי  
 וויט איינער  
 אונז עי שטערקט  
 אן וויין שטעק

וכצור  
 דלמדי  
 חבי  
 כמעט דעם  
 יעבור  
 דעם  
 וגלה  
 בארכו  
 הדשה  
 ליוהן  
 ליוהן יי  
 גחש  
 בריח  
 עקלמן  
 ההען  
 כרם  
 חמר  
 נענו לה  
 ציורה  
 לרצעים  
 אשדנה  
 פז אפקוד  
 יא נרצה  
 חמה  
 אפשעה  
 איניתנה  
 יחד  
 יא יחזק  
 במעדי

וויט



הז וויץ אויפשט יעדק און	בכורה	עש גול ריטין	ירבץ
און אנהעלען	כטרם	יונג גול סור דערבן	זבלה
דעש זאנענע	קוץ	איר יטויץ	סעיפיה
אן זעק וושט	בכפ	זו דא באר דרין	ביבוש
ען באר טאגטי	יבלעה	איר ווארילין	הינרה
אונטער טאנהייט	ולגפירה	זי זאלן וועלדן יט גוונט	השכונה
די דא דין וויזו קיין	משיכי	די דא זינט שוק זע וואוין	נשים
יט דעש פרוסין	שעיה	זאלן אן אנטערין	מראיות
זי וויש גיפן	שגו	פרייכיק	בינה
אונדק וירטן וויין	וכשכר	ען הוט איב אין	ע ירחבנו
זי באר ווירטין	העו	אונד דין שטעלע	ווינרו
זי ווארדין באר דורכט	נבלש	ען דער באווינט אין	יראנה
אן דער וואו זאגן	בריה	ען וויט קאפן	יחבוס
זי אויש יעבן	פקד	טן שטרוואס	משבלה
גיונק מין זוט	פליליה	איר האט ווערין לעפן	הלקטו
שפיפט אונטאט	היא ינחה	אונד די באר טטושטן	והנדיחם
אונד טטוהליסן	כלי מקדש	אונד שפוטונק	ויניץ נחשוט
ען גול וויזן דערין	יורה היעה	באר באוונט	נזבל
די דא זינט אינט ווענט	זמולו	דאז דער וויטטיקייט	ציא שמנים
די דא זינט באר וקט	עתיקו	די דא זינט באר טעפן	הלומי
בן דען פרוסטין	משדים	וויט וויין גאופט	יין
זי איינע גבט דעם ונדין	ינו	שטוה ווינט	שער
זו גבט דער זעלב דען בארט	לינו	באר טעטן	הטב
זו שפנד ען דן ווידי דש גבט	ינו	דער רויבל	הטב
איש כעשר ווען דע	לינו	אן	כברים
גען דש דעשט גווינט	קו	זי דא באר וויינ	שוטפים
האטן די אונזענט גווינט	לקו	וויט וואכט	ביד
ווייץ	זעיר	זי זאלן ווערין באר טעפן	הרמסנה
אן דין	שם	שונייט	ינבי

כ' תמוז ה'תקמ"ח  
ל' ניסן ה'תקמ"ט







זי אויטט אונטערט	גבעה	יוון יאטאן	על כהן
זי אויטט פאר וויטט	גבעה	יונג פוילן	עירום
זי דין אויטט צעטערקט	גשעה	זיי צייט	חילהם
יע ביזל	לפתע	פיוזפנטט	דבשה
זייר פרוכטט	שברה	קישטט אונטערקייט	הכל נריק
זאד יע פריכט	כשבר	זי וואגן געלפן	יעזורי
אפגאן	גבל	שטולן יי האפטיג	רהב
דער וואוינער	ייצרים	זי זיין איין פאך	הב
יע שטושין	כהות	זי ווישיק גן	שבת
זאן זינס יע שטושונג	במרהה	זי זין וואו וועט	הב
זיין שירכול	חרש	יע פאר שטורן	שבת
עב זאן זי פרויץ	יחמול	זי פוט צעליטן	כהנה
יע שפפן	לחיות	זאן זיין טאכיל	על לוח
באן זיינס פיענין פייז	מיקוד	זייר זייכטן ט איה	אהם
זאן זיט שעפן	ולחשוה	זי פוט געזאכטן	חקה
באן זייט גרויכטן	מוצבא	זייר גענין	חקה
זיט זענעטונג	בשויבה	זייר שפעלעך	כורי
זאן זייר זונג	וצחה	זייר אייקיטן	כחשים
זייר זאט זין געלופטן	הושעין	זעפטקייט	נכחות
זיט שטילונג	ברשקט	פיוזיכאונג	חלקות
זאן זיט זיכערק	ובגטה	זיט זאגט	חזו
זייר זאפט זאזאט	אכיהם	באן זייר זונג	בדהלות
זייר זאן זיירן	גנס	זי טאן פלונדן	השכיתו
זיירנס איכטן פענט	קל	זייר זאפט פאר שוועט	מראפם
זייר זאן זיטן	נרכב	זאן זייר זאפט פאר אשין	ותבטחר
זאן זעפן	צטרה	יע פאר זעקונג	בעשק
זייר זאט זאכט זאכט באיבן	צו רהם	זאן פאר זייר זאפט	ונלוד
זאן זייר זאשט	כהרץ	זאן זייר זינט גייט	ותשענו
זאן זייר זיין שפעל	וכנס	זאן זייר יע פריכטן זייר	כפרץ נפל
		זי דין פאר זעלט	



דע/זא ווירט גרוספין	עזר	יוו גוטליך ווארט	בל מעגער
זי זאלן פאר זין	יכליון	סטארקן גוטא	מופדה
ער מוזט יי קויפט	יהנה	וואו וויט שטרייט	ובמלחמה
זין שפיין יי יעקוב	טרפו	וואו העמק פאם עוור	הניפה
ווירט גרוספין	יקרא	עט ארט און גריפט	ערוד
זוויאונג דעס היוטין	מלא רעים	פאן דעם אטרון דען	מיהמול
עס ווירט וואנד טענק	יענה	דעם גיהם	הפחה
יע הירטין	ליגמא	יגום הויך סנחריב	למלך
וואו פאן	כנפריים	עס ווישט פייט	הוכן
די זון וליהן	עפות	עס האט גריפט	העמיק
בשידתיין	גנון	עס האט גוויטט	הרחיב
וואו היפן	פסוח	עס מענטש	מדרחה
וואו דין זונטריין	והקליט	שוועבן	הפריה
זי זאלן ווינד דיין יע	שוכו	די פרעפט	מעה
דע/דש זי פאן גא דיפט	העמיקו	זי זיט געטעקט	עצמוון
יע יאב דיין	סרה	זי פאן זיך גארט	שעו
יע דין יע מויד יע זונן	חטיא	וואו אויך עס דעם בויין	וצם הוא
וואו עס אז וליהן	וגם	וואו עס פערקאט בונ	ויבארע
יע בוי זין	למרכ	זי וועט די עס און די	דבריו
וואו דין שטעק יא דע ועור	וסלעו	געט היוט עט עס דעם אב	ליהסיר
פאן פארפט	ממוצו	וואו עס שטוט וואו	דקם
פאן וועבן יטייכן	מרגם	ישרון די רח היישין	על ביה
בויאן יא האל	אור	גיט שוואקפטיק	מורעים
וואו זיין גאפן	והגור	וואו וואו די האווי בון	ועל עזרה
עי וואו ווילן גרעפט	והזיק לינדק	וויניס די דא ווירדן	פועלי
זי זאלן הירטין	ישירו	וואו דעפט	און
זיין בור בורקטש	במחבא	ווייט דע דא וואו ווירט	בשר
וואו פערק וואושר	כפלני מים	וואו ער ווירט שטאנדיין	וכשל
זיין דער דורקייט	ביניון	דעם העלפט	עוזר

ע"פ  
השנייה  
הקטנה  
במקרים  
עלצים  
יחזה  
לגבל  
גדיב  
ולכלי  
שוע  
ולכלי  
חגה  
הועה  
להריו  
רעב  
משהיה  
ינצא  
יחפיר  
זמנה  
לחבל  
על צדיבות  
גשים  
שאננה  
הומנה  
בנות  
בטחור  
ומים  
הרגורה  
מלה

מורנו יי חוז  
די אליו זר זין  
די אליו כור ענין  
די חו אליו  
סטחאלן  
אויטר יי ריליק  
יט איינס שאלק  
כירעב  
אונט איינס טחענרין  
זיין ריכע יי הר  
יט איינס הארין  
שתיכאונג  
כור חירונג  
יט אויש אלרין  
אייין מקרעג  
אונד רואנק  
דער דורשטיין  
ער וואט געמבן  
טאן גואנק  
יט סר רעבן  
אוס וואן זין כירכייט  
די אלט  
די דא זינט געשטאלט  
שטינט און  
די שטעט אונד מקא  
די דא וועט זין כור זינט  
יאר  
זיין אלט ווערן די שטעט  
ערש אויש טאן געטן

חרד  
רגזה  
פשוטה  
ועורה  
והגורה  
חלצים  
על שדים  
כופדים  
שדה חמה  
גפן פורה  
קוצ שמיר  
ארמון  
גשש  
המוז עיר  
עזב  
עפל ובחן  
בער  
פרצים  
עד עולם  
עדיים  
יערה  
ממרוכ  
רשכן  
השקט  
בגדה  
בממשכנה  
מכבחים  
ברד  
ברדה

זינט אליו  
יעהער שרעקין יי אקאלן  
יטאויט יעבן  
אונד יי אליו היט  
אונד קוטל  
על די לעבן  
ע און די כוזט  
קאפן יונד קאפן  
ועלט גאושטע  
אוינעב ווייטן  
דורעט אונד רישטין  
רש פואט  
איש גאושן  
פאונד דער שטעט  
איש גאושן  
שטאח אונד בער וריד  
דוק יי אין בית  
דער ווארן כולין  
ענר דער וועבאלט  
דער הירטן  
ווירט אויש לעט  
פון דער הייל  
אונד עש דא חייאן  
שטיילונג  
אין וואקען  
אונד זיין ריאוונג  
זיכליכן  
אונד דא כירן  
דער מאקל

די  
זע  
אש  
זיע  
משה  
שיר  
יהושע  
הש  
גור  
חנה  
זע  
לפי  
משה  
עני  
ואת  
חיל  
משה  
גב  
שיר  
עני  
אמת  
אין  
אין  
אין  
אין  
אין

עו אישט בור וישט	אכל	אונז וואס יע מען רען ווארט	היער
די אישט בור שפעטן	אמללה	אונז וואס וואס די געהרט	רבשלה
עו אישט בור שפעטן	החפיר	וואס אונז	אש חכם
עו אישט בור שפעטן	המל	די דא זיען	זויען
רער פאן	השיון	די דא וואסן טרעפן	משלחי
אונז רער דא	בערבה	שוד דא <sup>33</sup> בור וישט	שוד דא
אונז רער וויט געט	רזער	אונז דא וישט יע	בהימר
אונז וואס זין עב האפן	יהומם	די דא וישט בור וישט	הושד
אונז דאס טראפן	ההר	אונז דא בור ענישט	בגלות
שפראוין	חשט	רער פאר אונז	חנינו
אונז דאס געפן	הלדו	אונז וואס	זרעם
שטח	קש	יע רען וואסן	לפקרים
אונז רען	רוחכם	פון דיען עב האפן	מרוכמות
טעטא	משרפות	די זינט בור שפרייט	גפנינו
דאס	שיד	אונז וואס וישט זין זאן	ואסל
אונז גראוין	כסודים	האון טרעפן	חסיל
די דאס וישט אן אונז	ינהו	אונז מרוכמות וואס	כמושק
די דאס געפן	אחדה	אונז רען זיבן	גבים
יעט רעש	רעה	רש דא מרוכמות	שוקה
די שולדן	חנפים	עו אישט געטעקט	גשגב
אונז דא וואסן ביי אונז	מי דגור לבו	אונז	אמנה
ברעפן	מקדי	טעקט	חוכן
עו בור שפראוהט	מרוס	אונז רובת	אראלם
און געדיכט זיט	בביע	אונז וישט וישט אונז שטט	חיה
בור יטקונד	מעשקות	די אונז די יט פאן	מלכמי
עו אונז זין טעפן	זוער כפיו	אונז וישט	שלום
פון יע געפן	מהמיר	די דאס די וישט	מר בכיון
עו בור שפראוהט	אונז	די זינט בור וישט	גשמו
שולט	דמים	עט ער האט געטעקט	לא חשב



רשעים

אונ דור קייט	ויניח	זי אישט גוייט	הדשנה
אונ חל ונוחין	ובגל	מז געלונק	טלומים
דער פאן	ערבה	יע בעק	לזפת
אונזי זאל פאניק	והפרח	צמענין	בוניה
אז ניין אינגן	בהבלה	אונזי זאלן ערנין	וירשיה
אונז זאל שאלין	ורצן	אנאייטער	האה
קלאר הייט	הדר	אייכט וואטונק	קו ההו
דער וואס זאל	הכומל	אונ ווי געטיין אפרקייט	יאכני סהו
אונ דער פאן	והשרון	איר ווייזן	חריה
דער וואלט	הלכתן	אונ טונק אל דאן	ראין שם
שוונק	רפיה	יע גאנץ יי בור חוכן	אפס
אונ קטין	וברכים	גוש דורשע	סירים
די דא שטח יכין	כשלות	די שטון אונ דורשע	קנוש וחוח
יע די דא איין זין אירם הערן	לגמיהו לכ	וואטק יע דען עמאסן	גיה הנב
וויט רעפן עש ווייט קוונ	בדם יבא	אונ זיין דויכא	ופזשו
וויט פאן געלונק	זמור	ער זאל פגענין	ושעיר
זי זאלן ווערן געפן	הפקחנה	זי וויט	יהרא
די אויגן די פט הש כוון	טיגי עירום	וויין דויכאין	הרועה
זי זאלן ווערן געפן	חרישים	זי האט געשט	לילית
עש זאל טעניקין	הפתחה	אויין באגן	קננה
זאל וויין היטא	ידול	אונ די חט אשדון	קפוז
דער היטק טיק	כאל	אונ זי שפעלט	והמלט
אונ זי זאל שאלין	פסח	אונ זי לאקט	דבקעה
די יעק די בור שטונט	והרון	די ווייזן	דגדה
זי זינט געפארן	לשון אלק	יא ארלי באגן	דיות
אונ בעק	נכדעו	זי איש אב גראן	געדה
דער דור וואלט	וגחלים	זי זינט געברוכן	פקדו
	השוב	ער האט געוואלט זי	קביצן

לאדם  
וינמאון  
למבועי  
בנה  
הנים  
רביה  
חיה  
לקנה  
הומא  
מכלול  
והוא למז  
ראויליכ  
ופריץ  
הכירה  
והפטם  
בתולה  
הבריכה  
המוכיר  
הכחון  
אמרה  
אד דבר  
שפתים  
עט וויאין  
עצה  
והבירה  
משעפה  
הקנה  
הרעיון  
ההערב

אין גמאיון  
און דעמוז חרשט אש  
יע קאמלונג  
און דע ווארט  
זארי טראכטן  
זי האן גרמט  
זא דש פאר שערן גמוט  
יע ווארט  
און גערין  
בש פמטין  
אונטער דען זעלבן וועק  
אונטער טורין  
און דש טעמק  
די ופעטן  
אלטער ויטרי  
אין און גאנק  
דעש וויאין  
דע גערין  
די בור זיכרוג  
איד פון בישפער גואסט  
עשו טיט וויין רע  
דער לעפערן דש חזקה  
אונטער טעמק בור ווי  
אונטער דאן ע וואו ווט  
וונט שטערק  
אונטער אייטק  
דש חזון  
דש יט קווענט  
זי טר פערין פ טר  
פמאן

רכבים  
השיב  
פחה  
המפלערי  
ארמיה  
פי שומעים  
האל  
חור איהם  
מימי רגליהם  
יהודיה  
ישיא  
יבטח  
ברכה  
עד בלי  
פן יסיה  
והחרישו  
קרועי  
והוכחה  
ונאיעה  
בנים  
משבר  
לחרת  
ונשאה  
גדפו  
נערי  
והפלתו  
הנע  
ועיה

זיט  
דו מאגט ווידר קירן  
געבן  
אונט בן און  
אשן תעם  
ווען בור שערין  
אונט יט  
ער אונטראט  
על פונען  
עברי שפרוק  
ער זול און רייטן  
ער זול דון בור זימין  
פרינט יו וויין  
בש יו אי איד קוין  
דש עט על און רייט  
אונט זי טווייגן  
יע רישון  
אונטער ווש זין ברעקן  
אונטער פונק  
וונט יעון  
די קינר פון יעון  
די ברוואן היינט ווייטן  
יע שערין  
אונט דוואט בעין  
זי פון געטופט  
די יונגן  
אונט זיך וויל ועליו אין  
ער הוט דון בור וואגן  
אונט ער הוט בור קוואט

אין גמאיון  
און דעמוז חרשט אש  
יע קאמלונג  
און דע ווארט  
זארי טראכטן  
זי האן גרמט  
זא דש פאר שערן גמוט  
יע ווארט  
און גערין  
בש פמטין  
אונטער דען זעלבן וועק  
אונטער טורין  
און דש טעמק  
די ופעטן  
אלטער ויטרי  
אין און גאנק  
דעש וויאין  
דע גערין  
די בור זיכרוג  
איד פון בישפער גואסט  
עשו טיט וויין רע  
דער לעפערן דש חזקה  
אונטער טעמק בור ווי  
אונטער דאן ע וואו ווט  
וונט שטערק  
אונטער אייטק  
דש חזון  
דש יט קווענט  
זי טר פערין פ טר  
פמאן

אונ דין ברוחא	ושאנך	אונאיר אונר אונ	ויהא ארנב
אונ רש דו פישט אנטאלט	רשאנך	אונ הון אגבין	רנטון
ברענין יי אנטל	חאים	אונ די הון דון פאר איין זי	ויהא ברום
ניין יעגל יי עים	אמהני	זי פאר שוויחהט	בדה
אב ריוונג	כפיה	זי שאפאטט	לעדה
אידר וואט	שאים	שאטט יעין	ברניון
אונ זי ווא ווירן	ויספה	די הוט פאר וואקאלט	העעה
וואוויגיל	שורש	עס הייזל	מרום
עב זא שיישין	יורה	יע הונד דער פערד	מרום הרם
זיין פול	חץ	יע ענין	ירבה
עב זא פארעמן די	יקדמונה	וונט איך וויל פאר שניין	ויכרוה
שיאט	מגז	הוגדל	הומת
עב זא ווערפן חוק זי	ישפור	זיני טראגן	ארדיו
זייט אייני באידן	עליה סוללה	זין פושט פייחם	ברשיו
פול וועבך	סוללה	ליד הון אגבין	קרי
אונ איך וויל פשיחתן	אגביו	וונט זיך וויל פאר וועטין	ואחררב
הוישויע פאר זיה	בית נכרוך	אונ איך הון אג וועטני	ויערהיה
זי אטארוטן	נמולטי	ליך הון אגבאני	הפארהיה
אבויט און דין זייט	זו לבירך	יע פאר וועטונג	להשארה
דו וואט שלע פון אל די	מה יהיה	הזיפין ריון דאוונטן אונט	גליכ
אונ האט טאלען אין ייענג	זליה תהיה	שפרישטונג סאונן	נעכ
אונ עב און קרט	ויסב	טוואך וואט	העירי
איך טוטן דיר א	אנה יי	זי אנטאטין	חתי
אידר היין	משיב	וונט דין פאר פועמט	רבשו
יעיג דער טראפן	יגל המעלות	וונט פוטאפולן	ושדמה
רש די האט געזאט	אשר ירדה	וונט דין זיין אים ראט	ושפחד
איין זייט אגריפט	מכתב	וונט דין וויש אן עשטריך	וינאמן
אונגע ויש העב קאויקט	ויחי	וונט דין וויין איין אונן ישג	וכאך
אום ווילן ווייט שונט	בדמי	רש דו הושט אנטארהט	הירגור

8

אלכה	ויין חוד 24	אלכה	4 טרע דו האטש גוט
בשערישאל	אין גרעב רעש חודש	עליהם	און די חוקי די דרין
פקדתי	איד בן ווארדין געניגט	יחיד	די דלין ווערדין אפבן
פקדתי	איד בן ווארדין באפט	ולכל בקן	אונ פאר אין און
יתר	אנפריג ונין יאר	חיי	דו האטש וואכין אפבן
טעתי	זי זינט געניגט ונין יאר	רוחיי	ניין אונטיס " אין זין
עם	וויט רען דרין	והחלימני	אונ דו האטש גא ווישט און
יושבי	די דא זיען אין רעם	והחייני	אונ אונ אפבן וויך
חדל	אונ רע דא איש פאר וויך	על כפרושי	בטון אונ אפ הער קען כפרושי
חרי	ניין גאנט	הגה לשלום	טווי וואו רע וניין יע ווארט
נסע	אוישט פאר חק	מר	24 זאט רען וניין
וגלה	אונ איש פאר דרין	לי מר	נדך דאן וועו כפרו יע וניין
רעי	די וויידא	חשקה	דו פאנעשט
קפדתי	איד וואש און ווער פאר שניט	מטחתי בלי	ניין נט יע אונשן אין די גויב
כאורה	אז חייין וועבן טפיל	השלכת	דו האטש וואו ארפן
באורה	אז חייין פאר די באלד לייט	גידך	דיטן יוקין " דיין און
מדלה	בן רען הוגר	כי לא	ווען עט די דא טרין
יבינעני	עני טוין ברענגט וויך	שאלך	יע רען גריבן
השלימני	דו געניגטשט מיך	הירך	זי אפבן ריך
כסיס	אז חייין שוואב	מות	די דרין
עגיר	ניין דרין	יהללך	זי רוינין ריך
אינפית	וויך הוטעין	ישברו	די הופן
דלו	זי זינט ען הופן	אמיתך	דן ווארבייט
עשרה	יטך היך פון זיען העשין	חי	רע וועשט רע דא אפבן
ערביע	פאר וויך אויש	חי	דו אפבן גוט רען דא אפבן
מה אדבר	וויש וויך אין ביטן	רנתי נתי	דוונ וניין אפבן גענען
ואמר לי	אונ רע הוטע ען וויך געשט	ישאני	זי זולין נעשין
אדדה	איד בן פאר וועלט	דכלתי	חייין גענוקט ויגא
עלמר נפשי	אונ רע וועו געטראט ונין	וימרחך	אונ זי זולין פארשטאטן

איי

עש בור דורט	יבש	יונגע הא ווערדן היי	ניחוי
רע גראש	חינר	אוי צו איין צייט יטיבן	מרה אור
מיר בארט די טעפערשונד	גבל יניץ	רע אויך זאל אונד	כי אעלה
די האט גוויילט	גשכה	גייב	ספרים
מיר וואך	אכץ	רע עג ווט גועש קראק	כי חלה
אונד קין וואס	דדרוער	אונד עג ווייז זי	ויראם
די אישט גועלדיק	משלה	זין פאמלעטעט	צכהה
אונד רע היט	כרעה	זין ווארין יאפעיק	צכהה
עג דאוויאלט	יקבץ	אונד עש הא ווערדן געוין	רעשא
די לענר	טלאים	עש קאלאנדער טייך	ינהר
אונד זיין דינס צוואשן	דכחיקו	טייט עש וויש זין	כי דהיה
די וויצען	עלוה	זיין יעט	ינבאה
עג בורט	ינהל	עש צווישט בור יעצן	גרעה
ווער האט גאעצן	כוי מדד	אייז זונ	עונה
זייט דינס טייט	בשעלו	די האט געוויץ יי רע אונט	לקחה
זייט איינעם דווי על	בזרה	רעו בעלויך	בפלם
עג האט צייט	הפץ	זיין שטוס נבואה	קול
אונד עג האט גאעצן	וכל	רוזנט וויש	פנו
זייט דער זיאט	בשליש	זייט רעבט וערטיין	ישרו
זייט דריטונד	כשליש יי	זיין מיקא יב ראל	כל זיא
אונד עג האט גועלן	וטהל	לוא ווערדן עג האבן	יעשיא
זייט גווייבט	בפלם	זי זאלן ווערדן צענדט	ישפלו
זייט דער וויצן	כמוהדים	רעי בור קוונט	העקב
זייט ווען	יהה כוי	אונד העפונד דע בעג	והרכסים
עג האט זיך פראוין	בומץ	יע ווייט שולטעטן וויין	לכקעה
לוא ביטר שאייין	ככוד	זאל די טאקע	כל הפשר
פון רעס איינזע	כמדלי	זאל געט דעס פור וערט	חינר
אונד אד צושט דע זיך וועלט	וכשחק	אונד זאל זין גאר פון העקע	וכל חסדו
זי זייט גאכטיט	גחטבו	זי טעפערשונד	כיניץ

פ. 110 - 111 - 112  
 זייט גאליטיק

פ. 110 - 111 - 112  
 זייט גאליטיק



די דין בייטן	הגזרים	ען הוט דער וועקט	דער
די דין געב	מינדע	עס איז שטענדיג אים	יקראהו
די אז שוואך איז אז אין וואנד	הלעה	אזוי דינט ווילן	לרזלו
וויאזש נאמין יעאל באפטין	כרה	ען דער בייטלין	ירד
יע איינס דעש כאן	לכונה	ען בייטלין אין די ערד	יהן בעפר
בקעב ווט	חרוץ	די ען העב שויהט וויט זעם	חרבו
שאקן עקן	פיפיוה	אז אז אין שטאן	פקט
דו האט כח טענין	הדוש	כח שטאטין די ען העב	גדת
יוונ דו דואט יע וואלן	והרוק	שליכט וויט דעם פאן	קשהו
דו האט כח שפיידין זי	הזרב	גען בייטש פעט	אורח
זי האט כח שפיידין	הפיץ	דען ער וויט זיין בייטין	בדגלין
דו דואט דין ווואלן	הגיל	ע ווט קוזין	ליהיבא
דו דואט דין גאבא	ההלל	דען דא האט געוואלט	קורא
זי אישט כח דוקיכט	גשתה	פאן אן פאן	מראש
זיך וויל פאט וורטן אין	אענם	זי זינדן עש	ראו
דען הונן בייטין	שפיים	זי אנטשטין	יחברו
דען שפאלרן יו דעל	בדעים	מוז זי ווארן קוזין	והפיוז
ווישט	יעה	דער דא שויכט	מחליק
פאטס וויל אכז	ארז שיטה	דען האוור	פטיש
זיין פים דען ווילן רויכט	והדס	זיט דען שעל שאלן	הולם פעם
זאג וואו פיאס	ועד שמן	יע דען אודונד	לרבה
פאט פיאס	ברוש	יונג ען שטעקט אין	והדקהו
בייבן	הדהר	זיט נעבלין	במסמרים
אונד אהרין	התאשור	זאג פאן זיין היין	וכנאיגיליה
אזיר שטאיק ענטוורט	עצמיהינם	זיך פאן זייטש דין	קראתין
זי זיכט געשען	הקראנה	איד פאן פון טוואהט דין	מאסתין
די יטיבן	האגרות	דו דואט יע פאן אז וואכט	השרע
זאג זיך וואכט	והרעו	איד פאן וואכט לייט דין	המכרהו
אז זיך ווילן העב יעלן	וגשהנה	מוז די זאן זין כח פוענט	ויפלמו

ער זאל יעד קוועטשן	ירודץ	אונ וועטע איריק	ופעלכע
איווי זלך ע זולחין	ער ישים	בן הוד שריחון	מראפע
די פאלקער	איים	איד בין די וויקט	העירות
די זולין הופין	ייחלו	איד בין הן בטיין	העירות
ע האט געשמעט	רקע	אונטע איט קוויין	זיאה
אונטע איט געגע	וינאצאיה	אונטע איט קוויין	ויבא
אונטע בן געזאכט רך	ראצירך	אונטע די היין	סעעם
יט וואסן געען	לפקוח	אונטע קוועט אין זורטע	סגחוקר
באטיין	עירור	אונטע	דכמו
בן געזאשונק	מקסגר	רעע אונטע	דויג
רען געזאקן	אכיר	ע טויט רען איה	ירמס טיט
ועשעין	כלא	אונטע הייטעטין עט גוטט	רנדעה
די שפרייטין	הינמחה	רעע דא היט הויין	משמיע
זי זאלן אוק העבן געזאק	ישיבו	ט זי זינט	הגה הג
די דא זאכטין אין דען וועטע	מדבר	אייין טעשטעטע	כדשך
אוסן דורפע יי הוב	זיגרים	אונטע בן געען אן די	וארא
די זולין קרישין	יגוחו	וואסין געזאק אונטע	ראין
ע איטט טאלין	יריע	אייין זיין רעע דא קוויין	איש
ע דעע וועקט וואכע	יעיר קענה	אונטע געען רעע טך	גינק ווט דא גאר
ע איטט קרישין	יגריח	אונטע זיך וועט די	ראשאלם
ע איטט געטעקט	יהצבו	אונטע די וועטין עטאווין	וישיבו
איד בן געזאייגט	החשיתי	איר היטאן יי שטקאן	גכניהם
איד וול שוויבן	אחריש	זיך ווי געלפן	אתמוך
איד ווי זיך אשפארין	אחצפה	זיין אונטע רעע וולטע	בחירו
איד ווי קרישין	אפע	זי הוט באליגט	רעה
איד ווי שטונגין יי היין	אשם	אייין איר יע קוועטע	קנה ריניץ
אונטע ווי גוטטין	ואשאה	אונטע היין וואסט וויקין	ופשנה
איד ווי סך ווישטן	אחריב	בזר וינטעטע	סה
איר געזאש	עשיבם	ע זאל סך וועטין זי	יכנה

לא

דה לכת

ישעיה

מגילת אסתר

ויהלכתי	ויוצא יויק חיל דמגן	וי וואו רש אייר באט
בגת יבית	ויון פאטין	גזעט טק ראטוק פון חיד ויוק אונ
אדריכס	איק וויל דון טערין זי	רש אעיש ניט גלושין דא דו אומ
מחשך	וינשט ערעש	אומ פירשט אין ווער רש הערש
דמקדשים	אונ פון קהותש	דא ווש חיד תיט יאונדי בעך
למיישור	יע געשטיק פאן	פון זרען אונ וואער רש יודן עט
גסע	זי זינט פון זוקט	ישט פונד
במולאכי	זו ווין בוטין	בי הלך
כמוטלב	זא דעם דא ווירט פון	במו
יער	אונ דעם זיך וועט פאנט	אש
כעבד יי	דעם איש זא קעלט עט	לא
ראיה רבות	ויל וויונג	הכזה
פקוח	יע אופען	כפרד
ולא ישמע	יוונ נחמן וויל פון עמון	מראש
יצדיל	עב אפענט	זקרה
ויאריך	אונשע דויט טטערין	גכבדה
בוז	גזיכט	אקביג
רשעו	אונ פון טערין	אומר
הפח	טחירינג	הני
פלאים	געקעט יי פון וויונג	בלהימן
החבאו	זי זינט פון פונגן	הכלאי
השב	ווער איש דעם ווירי קינט	הנקרא
הלא יי	פון וויר פון ג וועגן	בראתיו
דו חטאנו	דעם וויר פון גזונט	וערבו
אבו	זי ווארין	עשיהו
חמה	יען	עם עור
ועדו	אונ טטערד	עדיהם
ורלהטיהו	אונדי פון וואנט אין	ויגדו
ורבער	אונדי פונט	לא צריב

פאנט



דו הוט פון געשען וויך	הנשני
וויך פון דין יעצן	מחיה
זו וויין דיקן וויילן	כעב
זינט אוכטן	פינרו
ער וויסט זיך צווייגן	יגפאר
ער שפערט	רקע
פון היי וויין	מחיה
ער פאר טוהט	מפר
יעיכין	אורה
דער וועג	בדים
אור רי יעטרע	ודוסקים
ער ויכט טורשין	יהולל
היטרויך	אחור
ער פון ערנע	יככל
ער פון טורשט	יככל
ער פשטערקט	מקים
וויכ רוט	ועינה
זיע פוטין	מולצין
ער געבט	ישלים
זי זאל ווערין ווייך קיט	הושב
זי זאל ווערין גבויט	הפגנה
יטרע דיעפע	ליטלה
פון דוקין	ארבי
וויך ווי וויכ דוקין	אוביש
וויכ קוט	רע
זיין פערק	חפיני
זי זאל ווערין געטועפט	הוסר
וויך זיין געוואסן	טלז למשיחו
יע כעוויקן	לרד

וויכ פון	וואלן
וויכ פון וויילט יע וויכ טרע	וואלן
ער פאונט	צטע
וויין יעקן פויק	אורן
וויכ דען ווייך	וגטם
ער וויילט גוויין	וידל
אונדעס זעכ האן וויילט זין	והיה
יע איבערין וויילט אונדען	לבער
אונדען ווערעט זין	ניחם
וויך ער הייט	אף ישיך
וויכ ער פקט	וואפן
ער ווייקט	ופעל
וויכ ער פקט	ווסר
זין וויילט ריי	חעין
וויין דען פיר	כמו אש
ער פקט	ינלה
אונדען וויילט זוט	וושבע
וויך פון וויילט	הצח
וויך פון וויילט	חמורה
וויין פיר	אור
וויין וויילט זין	ושארהו
ער וויילט פון קייט	טח
פון יע ווען	מרווח
פון יע קויפן	מחשיל
אונדען וויילט זין	ויהרו
יע וויילט ווערין קייט	להעבה
יע וויילט פון פון	לכול
וויין ווערין פון קייט	לכ הוהל
הוט געזען זין	הטהו

אול דין אורקטש	אול דין אורקטש	אול אפטרין יו שאוש	אול אפטרין יו שאוש
עט מאט יו עט מאט	עט מאט יו עט מאט	אול די וויין	אול די וויין
דו ווענט	דו ווענט	אול די בויש מאטין	אול די בויש מאטין
די ייסן	די ייסן	איד וויל אים	איד וויל אים
אז האן אפאש איד	אז האן אפאש איד	אפער	אפער
איד אברט וויר בטיף	איד אברט וויר בטיף	איד וויל בור שטין	איד וויל בור שטין
איד האנדע וועקט ווין	איד האנדע וועקט ווין	אול סאך טרקעטש	אול סאך טרקעטש
אול ווי סו רייכט	אול ווי סו רייכט	איד דינק וועסטן עומן	איד דינק וועסטן עומן
עט ווארמאכ אפיק	עט ווארמאכ אפיק	איד יע עומן דין	איד יע עומן דין
אול סאך וועסט אונג	אול סאך וועסט אונג	דו וויל קעגן ווין	דו וויל קעגן ווין
אול די פאשוין	אול די פאשוין	איד שטענדן דין	איד שטענדן דין
אולטא עומן ווארמאכ אפיק	אולטא עומן ווארמאכ אפיק	אן דו די טייט	אן דו די טייט
איד וועסטן	איד וועסטן	אול סאך אידס אונטער אונג	אול סאך אידס אונטער אונג
איד דען דין סו ביינא סו	איד דען דין סו ביינא סו	עט פאפאט דשאפט	עט פאפאט דשאפט
יע ווילן יע וועבן	יע ווילן יע וועבן	זי דמיכטן	זי דמיכטן
ווי שטאר די וועלע	ווי שטאר די וועלע	אן אובן	אן אובן
עט האט בייט די	עט האט בייט די	אול די הייל	אול די הייל
אול ווילן יע וויין	אול ווילן יע וויין	זי היטן	זי היטן
זיט אונטער	זיט אונטער	זי הא וואפן	זי הא וואפן
זיט אונטער	זיט אונטער	אול די וואלן ווין	אול די וואלן ווין
אונטער	אונטער	זי הא שפונטין	זי הא שפונטין
די דו דראגן	די דו דראגן	איד האן שפאפן ווין	איד האן שפאפן ווין
היד	היד	אול דען דו היט	אול דען דו היט
הידע סאפן	הידע סאפן	זי דעם שפעט	זי דעם שפעט
הידע	הידע	דען ווין	דען ווין
הידע לי אפאר יעקוה ועוד	הידע לי אפאר יעקוה ועוד	דען ערין	דען ערין
דען פסק וויט ווין אונט ווי ווארט	דען פסק וויט ווין אונט ווי ווארט	אול ווין אונט	אול ווין אונט
די אונט וויל ווערין דין אונט	די אונט וויל ווערין דין אונט	דען וועטש	דען וועטש
זיט וויט ווארין אונט סו אונט	זיט וויט ווארין אונט סו אונט	ע דעם ווילטע	ע דעם ווילטע
אונט ווילטע	אונט ווילטע		

K

עדין	עדין	עדין	עדין
הגדרים	די זיק בייטן	די זיק בייטן	די זיק בייטן
ויהללו	יונה זולן זין אונט	יונה זולן זין אונט	יונה זולן זין אונט
כרע נאל	עט הויכט	עט הויכט	עט הויכט
בל	דע זאפן זין פא	דע זאפן זין פא	דע זאפן זין פא
קום	עט איש זאן אונטייט	עט איש זאן אונטייט	עט איש זאן אונטייט
גבו	שם עגרה זיה	שם עגרה זיה	שם עגרה זיה
עצמיהם	כילד אייר זאפן	כילד אייר זאפן	כילד אייר זאפן
נשואתם	לואטט אויט אונטאט	לואטט אויט אונטאט	לואטט אויט אונטאט
עמוסוה	זינט אונטאט	זינט אונטאט	זינט אונטאט
משא	שווערן אונטאט	שווערן אונטאט	שווערן אונטאט
לעפה	יע זוויד דייט	יע זוויד דייט	יע זוויד דייט
לא יכלו מלט	עט זאפן זאפן	עט זאפן זאפן	עט זאפן זאפן
כרע רחם	זאן דע טאט	זאן דע טאט	זאן דע טאט
ועד זקנה	יונה זולן זין אונט	יונה זולן זין אונט	יונה זולן זין אונט
אנע אסמל	זיך זיך זין אונט	זיך זיך זין אונט	זיך זיך זין אונט
ואמלט	אונטאט זין אונטאט	אונטאט זין אונטאט	אונטאט זין אונטאט
הדמיוע	והשור זאפן זאפן	והשור זאפן זאפן	והשור זאפן זאפן
כולם ל זמנה	אונטאט	אונטאט	אונטאט
הדלים	די זאפן זאפן	די זאפן זאפן	די זאפן זאפן
מכיס	זאן דע טאט	זאן דע טאט	זאן דע טאט
בדנה	זינט זאפן דע זאפן	זינט זאפן דע זאפן	זינט זאפן דע זאפן
ושכרו	זי דע זאפן	זי דע זאפן	זי דע זאפן
יסגרו	זי זאפן	זי זאפן	זי זאפן
על כנה	זאפן דע זאפן	זאפן דע זאפן	זאפן דע זאפן
יסבלוהו	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
זניחהו	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
הלבו	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
לא ימיש	עט זאפן זאפן	עט זאפן זאפן	עט זאפן זאפן
והאששו	יונה זולן זין אונט	יונה זולן זין אונט	יונה זולן זין אונט
עיש	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
עש	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
אכירו לב	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
ההוד	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
רדו ושרבו	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
אין פא	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
רבה ועטנה	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
קחו רחם	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
וטחני	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
צלי	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
צמק	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
צמק	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
חשפי	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
שוקל	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
צלי שוק	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
עברי	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
לא צפנע	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
צרב	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
דומם	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
גברה	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
עדינה	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
ואפסי עד	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
שכול	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
רצע	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
ואלמוך	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
כהמם	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
בעצמנה	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן
חברוך	זאפן זאפן	זאפן זאפן	זאפן זאפן

אוב די פראוונק	דביערה	דין וויורקייט	שדבבהך
אוב סר דעם עלפן רן	ולפני יום	יע זוכן	שיורה
סט זי אשט ציפא יע זאן	לא פתחה	באשט	היה
ועלפין	בגד	ע אכ וישין זי	כפרה
ויש וויורדן געבן	הרא	ברוכטש ווי וושטונ	שוזה
אויך ווייל רעל אפען	איררן	יע העלפן	הועיל
אייט יען	אפי	דו וויטט געטעקט	הערדי
אוב ווייל ווייל זיין אפן	וההלה	אויך בן וויורדן וויורדן	גלגיה
אויך ווייל זיין שטופן דען	אחטס	אויטע	הוברי
יען רע זעט אהט זען עז	לך	די וואפען יע זען	החיים
אויך בן אויטע דין	יערפריך	זי דון וישין	מודיעים
זיין טעסט יע זען	בכר	יע ווען זיך עיין די ווען	לחשים
עז אל ווערן סר אכט	יחל	בן איין דייל דע	מראש
זיין גארטן	מקוראי	עט אפן סט קליין	אין גולה
זי הוט געמט אפוט	וסדה	יע ווערן דר ביי	לחם
זי הוט געשפן	טפחה	וויין בוי	אור
סן צייט דע זי זיט	מעה	יע גען דע זיען	לעברו
געשט די וויורד	היורה	די בן דך סר זייל	גש
אוב צוולט זיט זיך	ורחוק	אוב סן דעם וואסר	וממרי
עז לערט דין	מלכותך	אוב סן געט	וממרי
יע העלפן	להועיל	זי דון געקין	זכירו
עז איט טוען דין	מדריכך	זי זעט אהט	צמרכו
ווען וואר	לדי	דיום דע און ווייש	מדעתי
די העפט סר סרין	הקטבה	אוב וויין וויורדן וואר	וגיד ברזל
זו אופין	כלי	דין עקין	ערפד
אוב אהט געק	ינאינאי	זיין אפנט	עצבי
זו דין גבש	במעיהמו	עז הוט געוואכט זי	עשם
זיט וויין	ברחוק	אוב וויין געשוק מט געטאן זי	ובכיו יצם
זי זיט סר דוועט	צמראו	עז אהט סר צווארן	חזה כלם
		אויטע	

אוב

אוב די פראוונק  
אוב סר דעם עלפן רן  
סט זי אשט ציפא יע זאן  
ועלפין  
ויש וויורדן געבן  
אויך ווייל רעל אפען  
אייט יען  
אוב ווייל ווייל זיין אפן  
אויך ווייל זיין שטופן דען  
יען רע זעט אהט זען עז  
אויך בן אויטע דין  
זיין טעסט יע זען  
עז אל ווערן סר אכט  
זיין גארטן  
זי הוט געמט אפוט  
זי הוט געשפן  
סן צייט דע זי זיט  
געשט די וויורד  
אוב צוולט זיט זיך  
עז לערט דין  
יע העלפן  
עז איט טוען דין  
ווען וואר  
די העפט סר סרין  
זו אופין  
אוב אהט געק  
זו דין גבש  
זיט וויין  
זי זיט סר דוועט

בנות דין ריט די בעק	שפיים	יין דע וויטמוק	בארבוב
ע ווייזן	מדיעבם	יין דוקייט	בארבוב
דוקייט	שרב	בן דעס ועז	מניור
ע אז ביינן די	ינהגם	ע ווע ריטן	הדיל
קועל בון	קבועי	וונש שפאר	ויבקע
ע בורט די	ינהלם	וונ די רופן	ויזבו
וונ היך וויל דן	ושמהי	יערען בן וויטון	לרשעים
וונ ביינן בייש פרוטן	ומסלובי	על די באקער	איים
די אלן ווערן די בוכן	ירומון	די היין	לאמרים
בן אוש דוק	קארדן בעים	שוהן שוועל	חדה
ע בוס פאשין היך	עובני	ע בוס טו סקן היך	הרביצני
ע בוסטו בעשין היך	שכחני	יע הייסן אווען פיי	לחץ בור
הייך יאך פייזי זעו	עולק	יין דעם חסע	באשפוטן
טויט בן אפ	מרחם	יע וע	לריק
יויך דש ח אטשט	גם	יעחן וירי דין	לשוכב
מאב האבן יט	אלה	וונ היך וויל דין צוויט	ואכנד
אוורש ח אשפאט	וילנבי	עש הייסט ינו אש	צקל
די מנה די דא אן בעבט הייל אטכ	די מנה די דא	בן ע דין	מהיותן
טער וער בעש	כפים	וונ די דא וויטאפען	דענור
דען וואקין	כפים	יע די דא ויש סר טוהט	לבוה צפס
היין בן גמאכא דין	חקיהך	יע דען בוק ושוין	למדיע
דוקיט יע וויה זיין	בניך	הייטט סו עטוועט	גוי
דין יע בעטל	מהרסיך	יע דען דא די קעט	לעבד
וונ יעחט	בעדי	בעלדין יע היס	מושלים
וונ דו חוט קאפן די	ותקשרים	וונ היין וויל סארן דין	ואצרך
דו חוט ווערן עק	הצרי	יע דן ערוין	להגדיל
בן הייען	מיושב	ערוין	גולה
דיסר ועבד	מבלעיך	בן וושט	שומקחה
דין סר ווערע	שכריך	יע דען צוועקן	לאמורים



אונ ווילן יט דין גאופניט	להפתח	אויך ווילדן חונן	ארגיש
אונ וואס ווילן דש עט	ולא	אונ וויין וואס	ודרש
עב זא שטערבן	ימה	די ווילן ווארטן	יחלון
ער ווייט צוואו	כרה	די וויטער וויסט	צמלאו
דער זא ווייט געט שטעקן	יטעה	ניש די זא יט מעקן	לא הרה
יט ווערדן געוויינט אד	להפתח	פאנד יט שמוסבייט	ארפה
אונ יט ווערדן שוואך אונ דער	ולא	איינש וואס	אנוש
דא ווייט געשווארט ווין	ימה	אונ פן איין שערוק	ומודפתם
דין הנט זא עט שטערבן	לשואה	ניט וויד זאט וועקטן	אל תהבו
יט דער גייכין	רגע	אויך ווילונן	עש
ער וואס שמוותין	הים	די ווייטן	כס
דש וועב	ויהקרו	די דא יט צייט	המחיצת
אונ די צוויי	גליו	שטאוינקייט וועקן	רהב
זין ווערן	דכייל ידי	די דא העש שאק	מחוללה
אונ איין שטעטן ווער וואס	כסיהר	דען שטאכטן	בנין
אויך פון מעקט דיק	לגטוע	די זא פאר דרוקניט	המחורבת
אונ ווילן יט פאמען	ההעוררי	אפצוט שטארק ווא	ההום דכה
די העש וואכן	שיתה	די דא וויט	השמה
דא וואסט געוונקן	כוס חמרו	די פעש	מעצוקי
האפן זינט יערש	קבעת	די ווילן צייטן זי	יש און
פאר ווייטע	קבעת	טוי ווייטע	נגון
העפן	התעלה	אונ זאפנין	נאגה
דער פאר שטופנין	כזיה	וועב ווייטע יאז היליין וואו	מי אה
דא וואסט געוויין	כזיה	דש דא דין וואסט פארטן	והדאי
פוינע	גדלה	אונ דא וועקטן	והפחד
די הוט דער יעגן	קראהין	יטון	חמה
דין געשיפטן	כוי יבד	דעש כייט וועקטן	המריק
וועב זא האגן	כוי יבד	ער וואס	כרה
וויין ווייטע זאך שטעטן	כוי יבד	דער ווייטע דערשע	יטעה

דיין



תלמי רני עקרה

פואל יחטאים די דא איש צו עשט  
 ניש הער דוד איין אונדלעבטיך דווא  
 די פט אישט קוואק  
 אונעשט ים צוויין  
 ווען ער זיש ויל ווי  
 די דיש אונעשט פאר אשט  
 חי פון קענד די דא אישט  
 אונעשט צווייטאטריט בילפע  
 די הער ווי טעגן  
 די מלין דין אצטאמקט  
 דו חולט פאר חידן  
 די הער אפען  
 דין זיילע  
 אונדוין טעגן  
 דו חולט שטעקן  
 פאר וועט  
 דווא אפעדין פאר שעחט  
 דיט יאנעט  
 דין הייטער  
 דין שעפע  
 די דין איש אלושין  
 מוונ פרויט  
 וואו די וויט פאר שוואכט  
 וויט צוויי יעגן  
 וויט ווייניק יעגן  
 אז דווא נח  
 פאר ווען די וואש פונעם

מודבא  
 מוסד  
 טלמית  
 נרפא  
 העינו  
 הפניע  
 ניש  
 צענד  
 לטבח  
 יבל  
 וכחול  
 צוזדיה  
 צאלמה  
 כדעיש  
 ישוחז  
 נגור  
 מדרין האים  
 נגע למר  
 בכורו  
 חכום  
 מדרה  
 דבאר  
 החלי  
 מועמל  
 ישבע  
 עיטמים  
 הערה  
 נמוה  
 רפושעים הפניע יונג יע רען הישטיהן

און פון פון  
 און פון פון



אונ תיר וילן דרייבן	רנסבאה	רען רעפן	הזעם
אונ דיוו רוק חייט עשין	כזה יום	אונ רען שט	והשלג
אונ דרייבן זון יונד זן און	מחר	ען האט געפונט	הרוה
רען צענט אטיין	אונט היגריק	אונט האט געווינט זי	והולידה
זי האין רויחין	יבחרו	אונט האכט שפוזשין די	והנקמה
אונט רען ען האט געפונט	הלך	אונט זאט מענדן צעכט	תכלק
רען צעשין ווען	גכוחו	זי ווילן אופן	יבחרוה
קייט די זא רייטן	בט עונגה	וייט רען יעניץ	כף
זונן אונטשוין	זרע כנאף	רען געווישן דורף	הגעניץ
אונט אונטשטערן	והזנה	טכט פיאק	ברוש
די זיק רען הייטן	הנחמים	רען קליין דורן	הכופד
אונט רען אטיין	באלם	זיינט און רען זא וואו ליכט	הדס
עשטיץ	רעפן	להגלות	להגלות
די זא אופען	טוחטי	טון יט כור טוועכען חין	מחללו
קענען יע איר אפטיין	הולדים	רען זיך בעפעסט	הנלוה
טפאלדן	סעיפי	שיידן	הכזל
חייט גאטן קיזליק	בחלקי	רען דיטען יי רען אונט	הסרים
רען פאך	נחל	יע ויטן געוואלטן	לנקביו
חייט פוטט דו בען וואלט	יד חזיה	טיר רעש וערש	חיה שדי
אונט דו האשט צפרינגט	רשירי	זיינט קוויין	המו
דון אפטיין	דחידך	זין וועכטיק	נפיו
די פארין	צידך	שטונות	אלמים
אונט חישט צירט	והטפילי	יע כול	לנכוח
עין	נוגש	טאך דוויילטן	הזים
מאפעש ריע טטאט	חיה ירך	די צען און	שוכים
דו האשט געווא	מיגיה	יע שאופן געפונט	לגום
דו האשט געווא	דאז	אונט ליידן געוויסטן	עזי נפש
אונט רען דו ריך פאשט אפריכט	רביירי	זעמטן	שמעה
רען דו אויגנט	כי הכזב	נוך זינט געוויסטן צייט	לכישע







אין וינטערן	ארכמותם
זי זאלן ווערן געהאלט	יקח
אונ די שיף	ואגורה
אונ זי זאלן בויען	ובנו
בז ונט	חרוב
גאקט	שחוח
דין הער יטרעל	מגזען
דין פינגלע	מעטען
אן שטט	הדת
דע דו מיסט געשט	היותך
ע הימפא	לגיון
אונ דואל זייגן	וינקת
געטעט	חלב
אונ פונשט - ווייטקייט	ושוד
אונ ויך ויל זון	ושמה
דין בא ועל	פקדתך
געקוקט מיט אנט	פקדתך
וויטונג	שד
אונ כונעט	ושבר
דע ויאנט	הירח
נטעט זא ווערן	לי יביא
ע זא ווערן זון זון	יאסף
אונ זי זאלן באפען	ושלכו
שפוטונג	ניע
היע פאונעט	מטעי
זאל דע ויישט	והיער
זון חירי ינט	בערה
זיך ויל זאן זאלן	אחשבה
דע דונטיא	ענים
לחבוש	לחבוש
לשבויים	לשבויים
דרור	דרור
ולאכורים	ולאכורים
פקח קוח	פקח קוח
לשום	לשום
מועטה	מועטה
רוח כהה	רוח כהה
ידוכמה	ידוכמה
וחדשו	וחדשו
ערי חרב	ערי חרב
ורעי	ורעי
אכריכם	אכריכם
וכורמיהם	וכורמיהם
ההימרו	ההימרו
בשהכם	בשהכם
מועטה	מועטה
שומא גדל	שומא גדל
בעולה	בעולה
וינאציהם	וינאציהם
יעטני	יעטני
יבהן	יבהן
תערה	תערה
כליד	כליד
ינכוחה	ינכוחה
יבוצה	יבוצה
זרועיה	זרועיה
אחשה	אחשה
אשקוט	אשקוט



לוד	עט עי הוט גיידיג
יע	ווי אן היין אהין
זמלאך	יאן דע עגאל דער זון
פניו	דינט פון אים
זכאמוליהו	וואס היט זיך דען פאזשען
וינעלם	וואס עס פיל גרייסטוי
מרו	די פון ווי דו שפענגט
ועצבו	אונ פון די יטרא
ימי עולם	דיג פון אי ווערנט
משה	דו ע פארט ווער די סוף
המעלם	דע דו און פראכט זי
מוליק	עו דען פארין
בוקע	עו שפיר
בהחיותו	אין דען אפצומיין דו
איש עש	זו עשעט דע ד געגן
זו דו גיט	אין פארט און דען וועטע
בבקה הרר	אין דען וויין שפייט דו
גדה	דו הוט גבולט
מזבל	פון העכער
המון	ברוונג
התאפקו	די זעט אטאלין
ד ידענו	עו ווי קען אונע
יכירנו	פיל וויל
הגענו	דו פון ווי רעט וואס
הקשיח	דו שטערקעט
למינע	עו היינ קליין ימיט
בוסו	די פון פון טערין
ליג	זו העכעט דו ע
מטלה פם	געלדעט ין און

congruent  
האט  
און

לו קרעך	וועט חמור דו הישט
גולו	די חפן
קדרון	זו דו ברעט
אש המסים	פון יט געקעט
הבעה	די וואס פארט ריכט
ירגו	די העש שווארן
זולקן	פאר דיק
פאנה	דו האשט דו שאנגן
אה שש	די זיך פאנגן יט ומוחין
וכפד	אונ יט וויין אהגלידן
עדים	קלייט יט יאב גראן
ונבל	יונגוויי דינט פון ווארט
כעלה	זו וויין פאט
מהעורר	עו איש העש וועגן
והמרינו	וואו דו הוטט דו יט גאן
ביר עוינו	פון וועגן וואו אהטן
הללת	די פון פאט דיק
מחמד ינו	יונגו פאשט
גדרשהי	וויך פון וואו דו גאטט
נמינאהי	פאן פון פאטליך
לא הורא	דשעט וואו דו גייטן
פרשהי	וויך פון געפרייט
כרר	יאב קיין
המכעפים	די העש יערטן
על פני	עו פון הייך
ובצורים	וואס פון שפארין
ילינו	די אונט געכט יאן
ומורק	וואס פון זיין
פאזלים	וואו ווער די קייט

און

עס



שארן	אונ מיין אמהם	וטלה
החיל	די זאלן וויירן	ירע
חבל	אונ מיין אוון	ראריה
והכרליטה	אונ יוז וויין שאונג	רנחש
זכר	דעם די ענד איש פריט	עפר
היוחל	אונ אישט דין עפני	לחמו
אשכיר	די זאלן אובלן	ירע
וליא	די זאלן פו דעפין	ישחיה
אוליד	שעניא	הרום נסאל
ועיערה	וועק	איזה
המרה אלים	זוי וויאט טיוון	הבנו
עליה	אונ פו טאטוין	נכה
הנקו	אונ דע דו וילט	וחרד
ושבעתם	דע א דו שנט	שוחט
מרשוד	דען יונקשין אונ אופט	השור
הנחמיה	זיין דע פוט גלאוואן	כזה
המריצו	זיין ון אונקוטיין זיס	איש
והתעטתם	דקס דע דו שחט דש	זוכח
כדיז	אונק איש וזיך אז אנטאפעט	השה
שוטת	אז וורקט ע	עורה
על צד	זיין הנכט	כלב
השעשעו	דען ון רענפ	מזכיר
הנחמנו	וויבויך	לכנה
ושש	ע ברונט	מברך
כרשא	אונ יון איך פו שונאון	ובש קיניהם
הפרחה	זין זיך שפוטונג	בהעלליהם
ונודעה	אונ זיך דעלמש פארטא	ומצויהתם
יד	די דן איילן	החרידים
ודעם	די און פו בעפין	מקריכם

